

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Presentació

Aquest juliol la Universitat de Vic ens tornarà a acollir per celebrar les *XXVII Jornades internacionals per a professors de català* en el marc de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes del Campus de la Torre dels Frares.

Per a l'edició d'enguany hem preparat un programa molt centrat en experiències i activitats d'innovació docent. En aquest àmbit, comptarem amb professorat especialitzat com Llorenç Comajoan (Universitat de Vic), Roger Gilbert (Universitat de Barcelona) i Xavier Fontich (Universitat Autònoma de Barcelona), a més de propostes per didactitzar la poesia a l'aula d'L2 a càrrec de Rosana Acquaroni (Universidad Complutense de Madrid).

Per altra banda, continuem augmentant significativament la participació docent del professorat de la Xarxa, amb les presentacions de les vostres experiències docents, sempre amb esperit innovador i pràctic, i amb els tallers de dinamització didàctica, convençuts que la reflexió i el debat sobre qüestions relacionades amb la vostra tasca són factors de cohesió i que faciliten la construcció d'un discurs a partir de les vostres aportacions. I, per segon any, comptarem amb les presentacions de pòsters sobre el creixement i la consolidació curricular dels estudis catalans en algunes universitats.

Si l'any passat celebràvem conjuntament els 10 anys de l'Institut Ramon Llull, una dècada dedicada a la configuració i la consolidació de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior, aquest any ens hem adherit als actes de commemoració del Centenari del naixement de Salvador Espriu. I per això comptarem amb la conferència inaugural d'Agustí Pons, autor del valuós estudi biogràfic *Espriu, transparent* (2013), en què situa definitivament Salvador Espriu al costat de les més altes figures catalanes de tots els temps.

També volem compartir amb vosaltres que la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior hagi estat reconeguda aquest any amb el Premi Comte Jaume d'Urgell, atorgat per l'Ajuntament de Balaguer, en reconeixement de la tasca de projecció internacional del català dins del món acadèmic. Aquest és un reconeixement en el qual hi han contribuït el professorat de la Xarxa, els responsables acadèmics dels estudis catalans a les universitats de l'exterior i l'Institut Ramon Llull, a través de l'Àrea de Llengua i Universitats. Un reconeixement que coincideix amb un moment de dificultats econòmiques i, doncs, amb limitacions pressupostàries per la complexa situació que viu el país. Per aquesta raó l'IRL ha hagut de reduir el nombre d'ajuts a la docència de cara al curs 2013-2014 i, en conseqüència, ha comportat que alguns dels docents no hagin pogut tenir continuïtat per al proper curs.

Malgrat aquest context d'austeritat pressupostària, des de l'Institut Ramon Llull considerem prioritària la formació del professorat. Per això, des del 2010, aquestes Jornades es complementen amb jornades de formació més específiques organitzades fins ara a Manchester, Birmingham, Londres, Nàpols, Madrid i Barcelona, per garantir una bona formació del professorat d'estudis catalans a les universitats de fora del domini lingüístic.

En tot cas, per a aquells que heu acabat una etapa de dedicació a l'exterior, rebeu el nostre agraïment per la vostra contribució a la projecció internacional de la llengua i la cultura catalanes en l'àmbit universitari; per a aquells que us incorporeu a la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior, us donem la benvinguda.

Amb el desig de poder-nos-hi retrobar, rebeu una afectuosa salutació,

Andreu Bosch i Rodoreda
Director de l'Àrea de Llengua i Universitats

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dilluns
15

Universitat de Vic - Aula Magna
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

15.30

Acreditació dels participants i lliurament de documentació

16.30

Sessió inaugural

Jordi Montaña, rector de la Universitat de Vic
Vicenç Villatoro, director de l'Institut Ramon Llull
Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats

17.00

Conferència inaugural. *Salvador Espriu: escriptor local; escriptor universal*

Agustí Pons, periodista i escriptor

No hi ha una cultura universal de la mateixa manera que no hi ha un home universal. El que es pot anomenar "culturalment universal" és tot allò que pugui tenir interès per a altres cultures i, en darrer terme, per a totes. Aquesta idea del professor Ferrater Mora serveix per explicar que Salvador Espriu és, alhora, un escriptor local i un escriptor universal; de la mateixa manera que ho són *Les demoiselles d'Avignon*, de Picasso; *La masia*, de Joan Miró; o la majoria de pel·lícules de Woody Allen. D'aquí, l'interès que l'obra de Salvador Espriu pot tenir per a tots aquells professors que es dediquen a ensenyar llengua i literatura catalanes fora de l'àmbit cultural català.

18.00

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior
Balanç del curs 2012-2013 i orientacions per al curs 2013-2014

Sessió restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior de l'Institut Ramon Llull

19.00

Reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior amb els delegats de l'Institut Ramon Llull

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dimarts
16

Universitat de Vic
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

09.30

Tallers (sessions paral·leles). Els participants s'han d'inscriure a dos tallers, un de 9.30 h a 11 h i l'altre d'11.30 h a 1 h. El taller *Aspectes cognitius, lingüístics i socials de l'ensenyament de català com a llengua estrangera: conceptes clau* s'adreça al professorat de nova incorporació o amb poca experiència docent i tindrà una durada de 3 hores, de 9.30 h a 13 h.

T1. Aula T019. Aspectes cognitius, lingüístics i socials de l'ensenyament de català com a llengua estrangera (CLE): conceptes clau

Llorenç Comajoan, Universitat de Vic

En aquest taller es presenta el camp de l'adquisició de segones llengües a partir de la discussió de conceptes clau lligats als vessants cognitiu, lingüístic i social del procés d'ensenyament-aprenentatge de CLE. Es proposaran diferents activitats d'anàlisi i reflexió de la pràctica docent a l'aula de CLE, com ara l'adquisició de primeres i segones llengües, la interllengua, la motivació en l'aprenentatge de llengües o el paper de l'ensenyament de la gramàtica, i es faran propostes per establir lligams entre teoria i pràctica.

T2. Aula T020. Disseny de tasques per a la producció i la interacció orals i escrites de segones llengües

Roger Gilabert, Universitat de Barcelona

En aquest taller es treballarà el disseny de tasques per a la promoció de la producció i la interacció orals i escrites en l'aprenentatge de segones llengües. En primer lloc es presentarà un resum teòric sobre l'aprenentatge de llengües i el paper de les tasques com a vehicles d'aprenentatge. Seguidament es consideraran els factors del disseny que professors/es poden manipular per a maximitzar les possibilitats de producció i interacció dels aprenents. En tercer lloc es realitzaran algunes tasques senceres i s'hi reflexionarà. L'objectiu és proporcionar als assistents eines per dissenyar les seves pròpies tasques comunicatives o transformar activitats ja existents en tasques. Les explicacions aniran acompanyades d'exemples pràctics associats a cadascuna de les opcions de disseny.

T3. Aula T021. L'experiència amb la poesia a l'aula d'L2: reflexions i propostes

Rosana Acquaroni, Universitat Complutense de Madrid

La poesia és un vehicle universal d'expressió i transmissió d'emocions, idees i valors. No obstant això, els textos poètics continuen despertant moltes reticències a l'hora de portar-los a la pràctica com a material a l'aula de L2. Ens proposem reflexionar sobre el seu ús a l'aula i compartir diferents propostes didàctiques.

T4. Aula T022. Treballar la gramàtica a l'aula de CLE a través dels gèneres discursius

Xavier Fontich, Universitat Autònoma de Barcelona

Aquest taller presenta una proposta per treballar la gramàtica a l'aula de CLE a través de la noció de 'gènere discursiu', un concepte rellevant en els estudis socioculturals. Explorarem les nombroses ocasions en què els alumnes poden implicar-se en l'elaboració de gèneres diversos (des de peus de foto, a entrevistes, passant per ressenyes, crítiques o comentaris). Mostrarem com cadascun d'aquests gèneres implica unes tries lingüístiques determinades (llargària, nivells de formalitat, lèxic, modalització, etc.). I observarem com aquest fet els converteix en objectes ideals on integrar gramàtica i ús de la llengua, tant en nivells primerencs (alumnes amb destreses comunicatives mínimes) com mitjans i avançats. El taller està orientat a la reflexió (sobre els gèneres discursius), a la pràctica (elaborarem propostes concretes) i a la discussió (sobre les possibilitats que obre un treball així a l'aula de CLE).

11.00

Pausa cafè

11.30

Repetició dels tallers

13.30

Dinar

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dimarts
16

Universitat de Vic
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

15.00

Presentacions del professorat (sessions paral·leles). Els participants han d'assistir a quatre de les set presentacions

P1. Aula T019. Терпение и труд все перетрут Pacència i dedicació et donen la raó

Anna Brasas, Universitat Estatal de Sant Petersburg

Alba Codina, Universitat Estatal de Moscou

En aquesta presentació pretenem compartir la nostra experiència didàctica recolzada per les institucions acadèmiques i literàries de Sant Petersburg. És una presentació en tàndem perquè el projecte ha estat organitzat per les dues professores d'estudis catalans de Rússia i s'ha dut a terme gràcies a l'estreta col·laboració entre els dos departaments, el de Filologia romànica de la Universitat Estatal de Sant Petersburg i el de Lingüística Iberoromànica de la Universitat Estatal de Moscou.

P2. Aula T020. Expressió oral a través de la història del cinema català

Chantal Sobrino, Universitat de Sorbonne Nouvelle-París III

Aquesta comunicació pretén presentar la nova orientació que s'ha donat a la darrera assignatura que cursen els estudiants de català de la Universitat Sorbonne Nouvelle (París) que des de l'any passat s'anomena "Expressió oral a través del cinema català". Intentarem reflexionar sobre quina en pot ser la base metodològica, quins aspectes s'hi poden abordar i com orientar les activitats per tal que, essent lúdiques, presentin un interès i una utilitat reals. En el nostre cas l'assignatura pren una clara orientació, que és atacar el gran handicap dels estudiants francesos: la "veritable" expressió oral.

P3. Aula T021. Reflexions de l'època 'postmètodes': més enllà del mètode comunicatiu

Marta Puxan, Universitat de Harvard

Aquesta comunicació exposa l'estat de la qüestió en el camp de l'ensenyament de les segones llengües en l'àmbit universitari i, específicament, en relació a dos problemes bàsics del mètode comunicatiu: un, el fet que la cultura, analitzada des d'un punt de vista crític i com a objecte d'estudi intel·lectual, hagi estat deixada de banda en les classes de llengua, especialment en els nivells inicials; i, dos, que l'ensenyament implícit de la gramàtica ha demostrat problemes seriosos en l'escriptura i l'expressió dels aprenents. La bibliografia recent ofereix diverses propostes metodològiques. Aquestes apunten cap a la idea que la cultura, des d'una perspectiva crítica, s'ha d'ensenyar des dels nivells inicials i de manera reflexiva i no folklòrica, integrant completament els aspectes gramaticals.

15.30

Repetició de les presentacions P1, P2 i P3

16.00

P4. Aula T019. Difusió de la llengua i la cultura catalanes a les universitats: recursos logístics i pedagògics alternatius

Immaculada Fàbregas, Universitat de la Bretanya Sud

En aquesta comunicació es presentarà la manera d'aprofitar els convenis internacionals existents a les universitats per tal d'organitzar activitats destinades a la difusió de la llengua, la literatura i la cultura catalanes a l'exterior. També es donaran exemples de possibles activitats que es poden organitzar en el marc d'aquests tipus de convenis.

P5. Aula T020. Una mica de mi i una mica del Parla.cat: la fórmula per a un curs semipresencial de llengua catalana

Adrià Castells, Universitat de Manchester

Aquesta presentació pretén explorar, a partir d'una proposta pilotada enguany a Manchester, noves vies i models d'aprofitament de les estructures universitàries per fer extensible el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a estudiants d'altres disciplines acadèmiques, així com també a col·legues i persones interessades de fora de l'àmbit estrictament universitari.

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

P6. Aula T021. Itinerari de traducció literària català-anglès: un projecte de treball autònom a través de Xarxallull

Carme Calduch, Universitat de Cambridge

En aquesta comunicació donarem a conèixer el projecte de pràctica autònoma de traducció dissenyat a través de Xarxallull. Explicarem també quines són les característiques dels estudis de català a la Universitat de Cambridge i per què va sorgir la necessitat de crear una eina per reforçar la pràctica de la traducció fora de l'aula i de forma independent. Així mateix, exposarem els reptes i les dificultats que ha suposat posar en marxa aquest curs, els punts forts i els febles del projecte, i les propostes de millora de cara al nou curs acadèmic.

P7. Aula T022. Motivació als cursos de cultura. Algunes conclusions de *Cultura en pràctica*

Marina Massaguer, Universitat d'Oxford

Anna Subarroca, Universitat de Mannheim

Chantal Sobrino, Universitat de Sorbonne Nouvelle-París III

Helena Badell, Universitat de Saint-Denis-Paris 8

Ja sabem que no hi ha una fórmula màgica per aconseguir despertar l'interès dels alumnes, però en el marc del projecte "Cultura en pràctica" van sorgir algunes idees que ens poden ajudar en aquest repte. Aspectes com la codificació del temari en funció dels interessos dels estudiants, la conveniència (o no) de fer una introducció general en forma de mosaic, la connexió entre períodes i moviments artístics, la tria de materials o la negociació de l'avaluació poden tenir una rellevància notable a l'hora d'aconseguir motivar l'alumnat.

16.30

Repetició de les presentacions P4, P5, P6 i P7

17.00

Pausa

17.15

Reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior.

La *Jazz Cava*
Rambla Montcada, 5

22.30

Espectacle *Solitud*. El pianista i compositor Manel Camp posa música a la novel·la de Caterina Albert (Víctor Català).

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dimecres
17

Universitat de Vic
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

09.30

Tallers (sessions paral·leles). Els participants s'han d'inscriure a dos tallers, un de 9.30 h a 11 h i l'altre d'11.30 h a 13 h.

T1. Aula d'informàtica TS107. CLE i TIC: proveïment participatiu a l'aula?

Albert Morales, Universitat de Venècia

El desenvolupament de projectes didàctics relacionats amb les noves tecnologies a vegades pot suposar una càrrega laboral extra per al professorat i, per aquest motiu, no sempre es duen a terme. Tanmateix, a partir d'alguns exemples reals (projectes desenvolupats durant el curs 2012-2013), volem demostrar que no ha de ser necessàriament així.

T2. Aula d'informàtica TS108. La traducció audiovisual a l'aula de català com a llengua estrangera: la subtitulació dels 4cats

Lluís Baixauli, Universitat Jamia Millia Islamia (Nova Delhi)

Aquest taller exposa una experiència duta a terme aquest curs consistent a subtitular un capítol dels 4cats a l'anglès, per tal de posar en relleu el potencial que tenen les tasques de subtitulació a l'aula CLE. Amb aquest taller, volem implicar tot el professorat que hi estigui interessat amb la finalitat d'elaborar els subtítols dels 4cats a tantes llengües com sigui possible.

T3. Aula T019. Cultura i gramàtica integrades des del primer moment: posem-ho en pràctica

Mar Rosàs, Universitat de Chicago

Aquest taller proposa una aplicació pràctica de la comunicació *Reflexions de l'època 'postmètodes': més enllà del mètode comunicatiu* presentada per Marta Puxan. L'objectiu del taller és posar en pràctica la idea que la cultura, analitzada des d'un punt de vista crític i reflexiu, s'ha d'ensenyar de manera totalment integrada amb la gramàtica i amb el desenvolupament de les quatre habilitats comunicatives.

T4. Aula T020. Una llengua, diversos parlars: tractament de les variants dialectals a l'aula de CLE

Jon Landa, Universitat de Torí

Anna Subarroca, Universitat de Mannheim

Montserrat Ruiz, Universitat de Frankfurt

L'ensenyament de CLE ha de tenir en compte també les variants dialectals. Primer, per les diferents procedències del professorat i per les experiències personals que els alumnes han tingut amb les diferents zones del domini lingüístic. Segon, perquè una cultura no és mai homogènia i així s'ha d'explicar. I per últim, perquè pensem, sentim i creiem en les paraules i les expressions amb què hem crescut i amb les quals ens han educat; la llengua és una altra perspectiva des de la qual es pren part de la realitat.

T5. Aula T021. Ensenyar a pèl: *Teaching Unplugged*

Marta Escartín, Universitat de l'Havana

El Teaching Unplugged és una metodologia de l'ensenyament de segones llengües que renuncia a l'(ab)ús de les TIC a l'aula i als materials rígids i allunyats de la realitat. El professor es pot alliberar de l'excessiva dependència dels manuals de classe i els suports digitals, tornar als orígens i fer que la figura de l'alumne esdevingui l'eix de l'aprenentatge. En aquest taller practicarem aquest mètode (i alhora el valorarem i el criticarem) i aprendrem a desprendre'ns de la confiança cega i potser la dependència excessiva que tenim en els recursos de fora de l'aula, alhora que reflexionarem sobre el rol de l'aprenent i sobre la nostra pròpia metodologia docent per reinventar-nos, si cal, com a professors.

11.00

Pausa cafè

11.30

Repetició dels tallers

13.30

Dinar

**institut
ramon llull**

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dimecres
17

Universitat de Vic - Aula Magna
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

15.00

Programes de l'Àrea de Creació de l'Institut Ramon Llull: arts escèniques, música i cinema
Susana Millet i Lluç Silvestre, Institut Ramon Llull

Presentació del IV Simposi Internacional sobre l'Ensenyament del Català (Vic, 3-5 d'abril de 2014)

M. Carme Bernal i Llorenç Comajoan, Universitat de Vic

El IV Simposi Internacional sobre l'Ensenyament del Català és una continuació dels anteriors Simposis sobre l'ensenyament del català a no catalanoparlants duts a terme a la Universitat de Vic els anys 1981, 1991 i 2002. En els simposis anteriors es van trobar a Vic professionals relacionats amb l'ensenyament de la llengua catalana procedents dels diferents territoris de parla catalana que van analitzar l'evolució pedagògica en l'ensenyament de llengües i els canvis en la situació sociolingüística de la societat derivats de la incorporació de grups de persones procedents de realitats culturals i lingüístiques molt diverses. Més enllà de la mera raó cronològica, la necessitat de retrobar-se per valorar la situació de l'ensenyament de la llengua catalana avui i arreu i per apuntar les direccions que s'han de seguir en el futur és un motiu que justifica la celebració d'un IV Simposi Internacional sobre l'Ensenyament del Català.

Català fàcil, lectures amenes per aprendre català

Elisenda Galobardes, Eumo Editorial

En aquesta sessió explicarem els criteris de tria de vocabulari i de redacció i estil que es tenen en compte a l'hora de fer les adaptacions dels textos de "Català Fàcil", una col·lecció d'Eumo i la Universitat de Barcelona destinada a les persones que estan aprenent el català. La sessió es basarà en exemples (resums, conversió a estil directe, explicació de mots difícils, supressió de sentits figurats, ús de paràfrasis...) extrets dels darrers títols publicats o en preparació: *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, en adaptació d'Elisenda Galobardes; *L'atles furtiu*, d'Alfred Bosch, en adaptació de Gemma Redortra; o *La felicitat*, de Lluís-Anton Baulenas, en adaptació del mateix autor.

16.30

Pòsters. Estudis catalans a les universitats a l'exterior

Núria Massot, Universitat de Cork

Dolors Perarnau, Universitat de Santiago de Compostel·la

Assumpta Terés, Universitat d'Hamburg

Jordi Dosaigües, Universitat de Massachusetts

17.00

Pausa

17.15

Reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

XXVII Jornades Internacionals per a Professors de Català

Vic, 15, 16, 17 i 18 de juliol de 2013

Dijous
18

Universitat de Vic - Aula Magna
Campus Torre dels Frares · C. de la Laura, 13

09.30

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior
Valoracions, suggeriments i propostes de futur

Sessió restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior de l'Institut Ramon Llull

11.00

Pausa cafè

11.30

Sessió de cloenda

IRL, deu anys de traduccions: balanç i reptes

Àlex Susanna, director adjunt de l'Institut Ramon Llull

Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats

Francesc Codina, degà de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic

institut
ramon llull

